

iz naših knjižnica

Uređuje: Danko Škare

INDOK – Inin informacijsko-dokumentacijski centar U korak s vremenom

M. Dragun

INA-INDOK Lovinčićeva bb, Zagreb,
e-mail: mario.dragun@ina.hr

Razvojem društva, globalizacijom i informatizacijom tržišta, informacija, nekad privilegija pojedinca ili moćnih skupina sve više postaje dostupna svima onima kojima je potrebna. Njezino je traženje zahvaljujući brojnim tehničkim pomagalima, maksimalno pojednostavljeno i olakšano. Poglavitito u velikim tvrtkama koje imaju vlastite informacijsko-dokumentacijske i komunikacijske organizacijske jedinice. Među tim tvrtkama u Hrvatskoj vodeće mjesto s respektabilnom informacijsko-dokumentacijskom i komunikacijskom jedinicom zauzima INA, odnosno njezin organizacijski dio INDOK, koji objedinjuje znanstvene i stručne informacije, odnosno mjesta gdje se može nabaviti, koristiti ili posuditi potrebna stručna literatura.

INDOK je organizacijski smještena u Inin Sektor istraživanja i razvoja u Lovinčićevoj ulici u Zagrebu s područnim odjelima u Rijeci (INDOK-Rijeka), u Sisku (INDOK-Sisak) i Naftaplenu (Područni odjel Šubićeve). Njegova djelatnost obuhvaća niz raznovrsnih aktivnosti – s jedne strane to je briga o javno dostupnim (publiciranim) informacijama i dokumentima (knjige, časopisi, patenti, norme, itd.), dok je to s druge strane briga o internim Ininim informacijama i dokumentima (elaborati, studije, tehnička dokumentacija i sl.).

Poseban segment djelatnosti je pravodobno i kvalitetno informiranje korisnika, pri čemu se koriste vlastiti produkti – baze podataka nastale radom eksperata u INDOK-u, kupljene baze podataka, usluge online informacijskih servisa, široko polje informacija s interneta i sl.

U INDOK-u su više nego u mnogim drugim područjima nove informatičke, a posebice komunikacijske tehnologije donijele izrazite promjene u radu. Današnji INDOK gotovo da se ne može usporediti s tradicionalnim knjižnicama i dokumentacijskim centrima. Promjena metoda i tehnika rada, promjene u okruženju, a posebice visoka razina raznovrsnih specijalnih znanja koje su djelatnici morali i svakodnevno moraju usvajati očitovale su se najviše u potrebi organizacijskog povezivanja i umrežavanja. Istodobno s tim procesom rasterećeni su drugi dijelovi tvrtke, koji sada potrebne informacije za vlastiti radni proces dobivaju bez dodatnog angažmana. Današnji INDOK izrastao je u informacijsko-dokumentacijski-komunikacijski centar otvorenog tipa koji svoje usluge i suradnju pruža i nudi ne samo Ininim zaposlenicima već mnogim važnim ustanovama i širokom krugu različitih korisnika, čime se svrstao u vodeće ustanove takvog tipa u Hrvatskoj.

U fondovima INDOK-a čuva se i najstarija tehnička dokumentacija INE. Koliko je stara i kolika joj je vrijednost, bit će jasnije istaknemo li da pojedini dokumenti na sebi nose potpis samog osnivača riječke rafinerije Milutina Barača. Inače, građa se u INDOK-u su-

stavno popunjava od 1945., a činjenicu da su mnogi dokumenti sačuvani, imamo zahvaliti još jednoj djelatnosti u Inu o kojoj se malo zna, a radi se također u INDOK-u. Riječ je o mikrografiji, odnosno o informatičkoj tehnologiji koja omogućuje prijenos informacije s klasičnog nositelja – papira na mikrofilm. Na mikrofilmu su pohranjeni analogni zapisi umanjeni od 24 do 50 puta, odnosno snimljena dokumentacija sa svim potpisima, žigovima i drugim grafičkim prikazima vjernim originalu. Upotrebom mikrofilma postignuta je sigurnost čuvanja, smanjenje arhivskog prostora, brža dostupnost informacijama, uštede pri projektiranju i sl.

Priča o INDOK-u i njegovu značaju za Inu bit će jasnija istaknemo li kako u njegovim fondovima ima više od 55 tisuća svezaka knjiga, preko 1200 naslova časopisa, petstotinjak tekućih naslova, 2000 internih radova, 2500 patentnih spisa, gotovo 5 tisuća normi, više stotina svezaka disertacija, magisterija i diplomskih radova. Ukupni knjižnični fond pokriva područje kemije, kemijskog inženjerstva i tehnologije, organske i anorganske petrokemije, tehnologije nafte, rudarstva, geologije i geoloških istraživanja, energetike, ekologije, marketinga i drugih za Inu važnih područja. Fond je obrađen i ustrojen u bazama podataka, a korisnicima je dostupan na Ininim internetskim stranicama INDOK-a.

Djelatnici INDOK-a u Lovinčićevoj ulici s ponosom će vam izdvojiti i predstaviti ilustrirani tehnički leksikon Otta LUEGERSA: "Lexikon der gesamten Technik" iz 1894., koji daje presjek tadašnjeg vrhunca tehnološkog znanja iz kraja 19. stoljeća. Svojevrsni raritet je i časopis *Berichte der Deutschen chemischen Gesellschaft* iz 1898., u kojem su prikazani radovi njemačkog kemijskog društva. Taj časopis i danas izlazi. U zagrebačkom INDOK-u je i svojevrsna "Biblija za kemičare" – "Chemical Abstracts" iz 1931. Riječ je o najvažnijem sekundarnom časopisu, koji donosi sažetke članaka iz svijeta iz područja kemije i srodnih znanosti, a koji INDOK i danas prima.

U riječkom INDOK-u kao raritet ističu tehničku dokumentaciju koja nosi potpise utemeljitelja riječke Rafinerije Milutina Barača. Kao kronologija jednoga vremena mogu poslužiti i sačuvani spomenari, u koje su upisane znamenite osobe koje su posjećivale Rafineriju. Jedna od najstarijih knjiga koja se čuva u fondu riječkoga INDOK-a je "Report and production technology and uses of petroleum and its products" iz 1882. te "The production of petroleum" iz 1898. Ponosni su i na enciklopediju "Handbuch der organischen chemie" iz 1893. Od brojnih periodičnih publikacija ističu časopis "The refinery", koji imaju od 1927. do danas i "The journal of introduction of petroleum technologies" iz 1924.

Područni ured u Šubićevoj ima iznimno vrijedan i raritetan Atlas zum Jura iz 1858. s tabelama i slikama fosila te niz stručnih publikacija iz područja geoloških istraživanja – "Geologie der Schwiz" (Leipzig 1919.), "Geologie des Meeresbodens" (Leipzig, 1920.) i "Geology of North America" (Berlin, 1939.).

Sisački INDOK također posjeduje niz vrijednih publikacija prema da je dio zbog ratnih događanja izgubljen.

To je tek manji dio stare građe koji su djelatnici Indoka uspjeli sačuvati i sada ga gotovo kao muzejske primjerke mogu predložiti zainteresiranim korisnicima. Zanimljivo je da se iz fondova Ininih knjižnica može iščitavati s jedne strane ekonomska moć tadašnjih tvrtki, a s druge strane i koliko je koji rukovoditelj držao do obrazovanja, odnosno koliko je ulagao u znanost. Određene "rupe" u arhivskoj građi na žalost pokazuju da je bilo i onih koji su ulaganje u stručne časopise, literaturu i uopće informaciju držali nepotrebnim troškom. Takvo mišljenje i danas plaćamo kroz teško i skupo nadoknadivu tehnološku zaostalost. Stoga svi koji tvrde da zbog interneta knjižnice postaju suvišne, ne samo da nisu u pravu nego su stvarna opasnost za budućnost tvrtke jer ne shvaćaju da u šumi informacija koje kolaju internetom kolaju i brojne podvale. Uz to na internetu se rijetko i teško mogu naći poslovno relevantni podaci, a poglavito ne u trenutku kad je to najpotrebnije. Stoga je bez stručnih osoba teško odrediti i poslužiti se pravom informacijom koja nam treba u svakodnevnom poslu. Zahvaljujući organizacijskoj veličini Inina INDOK-a i stručnjacima koji u njemu rade, organizacijski dijelovi Ine imaju iznimnu informacijsko-dokumentsku potporu poslovanju tvrtke u cjelini.

Trenutačno djelatnici Inina INDOK-a intenzivno rade na dovršetku opsežnog projekta Informacijskog sustava obrade tehničke dokumentacije u Ini. O kakvom je poslu riječ bit će jasnije istaknemo li kako samo u Sisku ima oko 3 tisuće projekata i 3,5 tisuća nacrt, u riječkoj Rafineriji oko 6,5 tisuća projekata i 5,5 tisuća

nacrta te u Mazivima Rijeka 1350 projekata i 18300 nacrt. Tomu treba dodati i Naftaplinova tri velika spremišta, sedamdesetak pre-punih polica zagrebačkih Maziva i oko 112 metara gusto složene tehničke dokumentacije ostalih dijelova Ine. Novim sustavom omogućava se komprimiranje tehničke dokumentacije primjenom i uvođenjem novih tehnologija, a uz očekivano osnivanje središnje i sigurnosne pismohrane dokumentacija će biti sigurnija i zaštićenija. Tim će se sustavom postići ušteda arhivskoga prostora, ukloniti mogućnosti gubitaka dokumentacije i omogućiti njezina brza dostupnost kroz računalnu mrežu. Sve to rezultira jeftinijim i učinkovitijim poslovanjem s tehničkom dokumentacijom te zadovoljstvom onih kojima je ta dokumentacija namijenjena. Pristup sustavu bit će organiziran prema potrebama korisnika, pretraživanje će biti stalno dostupno, a sami dokumenti bit će ili odmah dostupni, ako su pohranjeni na tzv. tvrdom disku servera, ili uz vremenski pomak zbog traženja i ručnog postavljanja optičkog medija. Zbog postojeće mikrofilmske tehnike i svih prednosti mikrofilma, kao najsigurnijeg medija za dugotrajno pohranjivanje dokumenata i pravno prihvatljivih razloga, kao i novih mogućnosti digitalnih tehnologija, izabran je hibridni pristup jer je optimalan za izgradnju novog informacijskog sustava tehničke dokumentacije.

Stalnim proširenjem i sveobuhvatnošću poslova kojima se unapređuje rad tvrtke INDOK je poodavno opravdao svoje postojanje čime sa sigurnošću zadovoljava ne samo današnje nego i buduće sve strože ekonomske kriterije opstanka. Više o INDOK-u možete pronaći u Ininoj internetskoj stranici www.ina.hr

Obavijest pretplatnicima časopisa *Kemija u industriji* i članovima Hrvatskog društva kemijskih inženjera i tehnologa!

Molimo sve pretplatnike i članove društva da **što prije** podmirite svoje obveze za 2005. godinu. Time omogućujete redovito izlaženje časopisa *Kemija u industriji* i rad Hrvatskog društva kemijskih inženjera i tehnologa.

Uplate šalžite na žiro-račun HDKI kod Zagrebačke banke, Zagreb:

HDKI Zagreb, 2360000-1101367680

Molimo Vas, ukoliko plaćate:

- pretplatu** na uplatnici **obvezno** navedite ime i prezime uplatitelja te svrhu uplate: pretplata za časopis KUI za 2005. godinu i broj pretplatnika, a u pozivu na broj redni broj računa uplatitelja,
- članarinu** na uplatnici **obvezno** navedite ime i prezime uplatitelja te svrhu uplate: članarina za 2005. godinu i broj članske iskaznice, a u pozivu na broj redni broj računa uplatitelja,
- članarinu i pretplatu** na uplatnici **obvezno** navedite ime i prezime uplatitelja te svrhu uplate: članarina i pretplata za 2005. godinu i broj članske iskaznice, a u pozivu na broj redni broj računa uplatitelja.

Zahvaljujemo,
Uredništvo